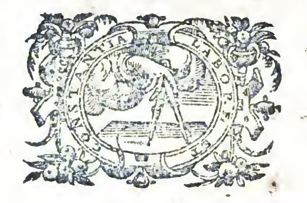
AVIANI
ÆSOPICARVM FABVLARVM LIBER.

A

THEOD. PVLMANNO CRANEBVRGIO EX MEMBRANIS IN LVCEM EDITVS.

ANTVERPIÆ,
EX OFFICINA PLANTINIANA,
Apud Ioannem Moretum.
M.D.CII.

AVIANI ÆSOPICARVM FABVLARVM LIBER.

a. Sic libri antiqui. N.A.P.

AVIANVS THEODOSIO S. D.

DVbitanti mihi, Theodosi optime, quonam litterarum titulo nostri nominis memoriam mandaremus, fabularũ textus occurrit, quòd in his vrbanè concepta falsitas deceat, & non incumbat necessitas veritatis. Nam quis tecum de oratione, quis de poëmate loqueretur, cùm in vtroque litterarum genere & Atticos Græca eruditione superes, & Latinitate Romanos? Huius ergo materiæ ducem nobis Æsopum noueris: qui responso Delphici Apollinis monitus ridicula orsus est, vt legenda firmaret: verùm has pro exemplo fabulas & Socrates diuinis operibus indidit, & poëmati suo Flaccus aptauit, quòd in se sub iocorum

communium speciē, vitæ argumenta contineāt. quas Græcis iambis Gabrias repetens in duo volumina coarctauit: Phædrus etiam partem aliquam quinque in libellos resoluit. De his ergo vsque ad quadraginta & duas in vnum redactas fabulas dedi: quas rudi Latinitate compositas elegis sum explicare conatus. Habes ergo opus, quo animum oblectes, ingenium exerceas, solicitudinem leues, totumque viuendi ordinem cautus agnoscas. Loqui verò arbores, feras cum hominibus gemere, verbis certare volucres, animalia ridere fecimus, vt pro singulorum necessitatibus vel ab ipsis animis sententia proferatur. Vale.

RVSTICA, ET LVPVS. I.

RVSTICA deflenti paruo iurauerat olim,
Ni taceat, rapido quòd foret esca lupo.
Credulus hanc vocem lupus audijt, & manet ipsus
Peruigil ante fores, irrita vota gerens.
Nam lassata puer nimiæ dat membra quieti,
Spem quoque raptori sustulit inde fames.
Hunc vbi siluarum repetentem lustra suarum
Ieiunum coniux sensit adesse lupa,
Cur, inquit, nullam defers [a] de more rapinam: *a. de P.*
Languida consumtis sed trahis ora genis?
Ne mireris, ait, deceptum fraude maligna
Vix miserum vacua delituisse fuga:
Namque [b] [redacted] quæ spes contingere [c] possit, *b. namque rogas prædam. P. A.*
Iurgia nutricis cum mihi verba darent? *c. posit P. A.*
Hæc sibi dicta putet, seque hac sciat arte notari,
Femineam quisquis credidit esse fidem.

Aquila, & Testudo. II.

PEnnatis auibus quondam testudo locuta est,
Si quis eam volucrum destituisset humi,
Protinus è rubris conchas proferret arenis,
Queis pretium nitido cortice bacca daret.
Indignans sibimet tardo quòd sedula gressu
Nil ageret toto, [d] proficerétque die. *d. proficerétq; P. A.*
Ast vbi promissis aquilam fallacibus implet,
Experta est similem perfida lingua fidem.
Et male mercatis dum quærit sidera pennis,
Occidit infelix alitis vngue [e] fero. *e. fero P. A.*

a.Tunc P. [a]Tunc quoque sublimes cùm iam moreretur in auras
Ingemuit, votis hæc licuisse suis.
Nam dedit exosæ post hæc documenta quieti
Non sine supremo, magna labore peti.
Sic quicumque noua sublatus laude tumescit,
Dat meritò pœnas, dum meliora cupit

Cancri. III.

Curua retro cedens cùm fert vestigia cancer,
Hispida saxosis terga relisit aquis.
Hunc genitrix facili cupiens præcedere gressu,
Talibus alloquiis præmonuisse datur.
Ne tibi transuerso placeant hæc deuia nate,
b.ne P. A. Rursus in obliquos [b]nec velis ire pedes:
Sed nisu contenta ferens vestigia recto,
c. pedes P. Innocuos prono tramite siste [c]gradus.
Cui gnatus, faciam, si me præcesseris, inquit,
Rectaq; monstrantem certior ipse sequar.
Nam stultum nimis est cùm tu prauissima tentes,
Alterius censor vt vitiosa notes.

Boreas, & Phœbus. IV.

IMmitis Boreas, placidusq; ad sidera Phœbus
Iurgia cum magno conseruere Ioue.
Quis prior inceptum peragat, mediumq; per orbem
Carpebat solitum forte viator iter.
Conuenit hanc potius liti præfigere caussam,
d.discutienda P.A. Pallia nudato [d]decutienda viro.
Protinus impulsus ventis circumtonat æther,
e.lateri duplicem P. Et gelidus nimias depluit imber aquas.
f.qua P. A. id est, parte Ille magis [e]duplicem lateri circumdat amictum,
Turbida summotos [f]quatrahit aura sinus:

Sed

Sed tenues radios paullatim crescere Phœbus
Iusserat, ut nimio surgeret igne iubar,
Donec lassa volens requiescere membra viator
Deposita fessus veste [a] sedit humi. a. resedit P.A.
Tunc victor docuit præsentia numina Titan
Nullum præmissis vincere posse minis.

Asinus pelle Leonis indutus. V.

Metiri se quemque decet, proprijsq; iuuari
Laudibus, alterius nec bona ferre sibi.
Ne detracta grauem faciant miracula risum,
Cœperit insolitis [b] cum remeare malis. b. remeare P.A.
Exuuias asinus Gætuli fortè leonis,
Repperit, & spolijs induit ora nouis,
Aptauitq; suis incongrua tegmina membris,
Et miserum tanto pressit honore caput.
Ast ubi terribilis animo circumstetit horror,
Pigraq; præsumptus venit in ossa vigor:
Mitibus ille feris communia pabula calcans,
[c] Turbauit [d] pauidas per sua [e] lustra feras. c. Turbauit P.
Rusticus hunc magna postquam deprendit ab aure: d. pauidas P.A.
Correptum vinclis, verberibusq; domat, e. lustra feras P.A.
Et simul abstracto denudans corpora tergo
Increpat his miserum vocibus ille pecus.
Forsitan ignotos mutato murmure fallis:
At mihi, [f] qui quondam, semper asellus eris. f. qui B.

Rana, & Vulpes. VI.

Edita gurgitibus, olimq; immersa profundo,
Et luteis tantum semper amica vadis,
Ad superos colles, herbosaq; prata recurrens
Mulcebat miseras turgida rana feras,

a. quod P. A. Callida [a] quo possēt grauibus succurrere morbis,
Et vitam ingenio continuare suo.
Nec se Pæonio iactat cessisse magistro,
Quamuis perpetuos curet in orbe Deos.
Tunc vulpes pecudum ridens astuta quietem,
Verborum vacuam prodidit esse fidem.
Hæc dabit ægrotis, inquit, medicamina membris,
Pallida cæruleus cui notat ora color?
Ne sibimet quisquam de rebus inaniter vllis,
Quas nequit, imponat, ista fabella monet.

Canis, & Rusticus. VII.

HAud facile est prauis innatū mentibus, vt se
Muneribus dignas, supplicióue putent.
Fortè canis quidam nullis latratibus horrens,
Nec patulis primùm rictibus ora trahens,
Mollia sed pauidæ summittens verbera caudæ,
b. Cōscius P. A. [b] Con[illegible]us audaci vulnera dente dabat.
Hunc dominus, ne quem probitas simulata lateret,
Iusserat in rabido gutture ferre nolam.
c. innexis P. A. Faucibus, [c] [illegible]nexis crepitantia subligat æra,
Quæ facili motu signa cauenda darent.
d. præmia P. A. Hæc tamen ille sibi credebat [d] [illegible] ferri;
Et similem turbam despiciebat ouans.
e. Hunc P. [e] Hunc insultantem senior de plebe superbum
f. Aggreditur, P. A. [f] Add[illegible]tur, tali singula voce monens.
Infelix, quæ tanta rapit dementia sensum,
Munera pro meritis si cupis ista dari?
Non hoc virtutis decus ostentatur in ære:
Nequitiæ testem sed geris inde sonum.

Ca-

Camelus, & Iupiter. VIII.

Contentum proprijs sapientem viuere rebus,
Nec cupere alterius, nostra fabella monet,
Indignata cito ne stet fortuna recursu,
Atque eadem minuat, quæ dedit antè, rota.
Corporis immensi fertur pecus isse per auras,
Et [a] magnis precibus sollicitasse Iouem, a. magnum P.A.
Turpe nimis cunctis, irridendumque videri
Insignes geminis cornibus ire boues,
Et solum nulla munitum parte camelum,
Obiectum cunctis, expositumque feris.
Iupiter [b] irridens postquam sperata negauit, b. irridens P.
Insuper & magnæ sustulit auris onus,
Viue minor merito, cui sors non sufficit, inquit,
Et tua perpetuum liuide damna geme.

Viatores, & Vrsa. IX.

Montibus ignotis, curuisq; in vallibus arctum
Cum socio quidam suscipiebat iter,
Securus quodcumque malum fortuna tulisset,
Robore collato posset vterque pati.
Dumq; per inceptum vario sermone feruntur,
In mediam præceps conuenit vrsa viam.
Horum alter facili comprendens robora cursu
In viridi trepidum fronde pependit onus:
Ille trahens nullo iacuit vestigia gressu,
Exanimem fingens, sponte [c] relis[illegible] humi. c. relisit P. A.
Continuò prædam cupiens fera sæua cucurrit,
Et miserum curuis vnguibus ante leuat:
[d] *[illegible] vbi concreto riguerunt membra timore;* d. Ast P.A.
Nam solitus mentis liquerat ossa calor:

a. quia *At tibi deformem [a] quòd dant ſpineta figuram,*
Deſpectum cuncti præteriere viri.
Ille refert, nunc læta quidem bona ſola fateris,
Et noſtris frueris imperioſa malis.
Sed cùm pulcra minax ſuccidit membra ſecuris,
Quàm velles ſpinas tunc habuiſſe meas!
Nemo ſuæ carnis nimium lætetur honore,
Ne vilis factus poſt ſua damna gemat.

Piſcator, & Piſcis. xx.

P[iſc]ator ſolitus prædam ſuſpendere ſeta,
Exigui piſcis vile trahebat onus.
Sed poſtquam ſuperas captum perduxit ad auras,
Atque auido fixum vulnus ab ore tulit:
Parce precor, lacrymis ſupplex ita dixit obortis:
b. Heu, P. [b] *Nam quanta ex noſtro corpore damna feres?*
Nunc me ſaxoſis genitrix fecunda ſub antris
Fudit, & proprijs ludere iuſſit aquis:
Tolle minas, tenerumq; tuis ſine creſcere menſis:
c. rurſus P.A. *Hæc tibi me [c] rurſum litoris ora dabit.*
d paſtus per P.A. *Protinus immenſi [d] depaſtus cærula Ponti,*
e. redibo P. *Pinguior ad calamum ſponte [e] recurro tuum.*
Ille nefas captum referens abſoluere piſcem:
Difficiles queritur caſibus eſſe vices. (prædam,
f. ſtultum P. *Nam [f] miſerum eſt, inquit, præſentem amittere*
Stultius & rurſum vota diurna ſequi.
Incerta pro ſpe non munera certa relinque,
Ne rurſus quæras, fortè nec inuenias.

Ruſticus, & Auis. xxi.

PArvula progeniem terræ mandauerat ales,
Qua ſtabat viridi ceſpite flaua ſeges:

Ru-

Rusticus hanc fragili cupiens decerpere culmo,
Vicinam supplex fortè petebat opem.
Sed vox implumes turbauit credula nidos:
Suaserat [a] & Laribus continuare fugam. a. L. P.
Cautior hos remeans prohibet discedere mater:
Nam, quid ab externis perficietur? ait.
Ille iterum caris operam mandauit amicis,
At genitrix rursum tutior inde manet.
Sed postquam [b] curuas dominum cõprendere falces b. dominũ curuas P. A.
Frugibus & veram sensit adesse manum:
Nunc, ait, ô miseri, dilecta relinquite rura,
Cum spem de proprijs viribus ille petit.

Inuidus, & Auarus. XXII.

IVpiter ambiguas hominum [c] prædiscere mentes, c. Prænoscere P.A.
Ad terras Phœbum misit ab arce poli.
Tunc duo diuersis poscebant munera votis:
Namque alter cupidus, inuidus alter erat.
His sese medium Titan scrutatus vtrumque
Obtulit, & precibus vt peteretur, ait.
Præstandi facilis: nam quæque rogauerit vnus,
Protinus hæc alter congeminata feret.
Sed cui longa iecur nequeat satiare cupido,
Distulit ad motas in noua damna preces:
Spem sibi confidens alieno crescere voto,
Seque ratus solum munera ferre duo.
Ille vbi captantem socium sua præmia vidit,
Supplicium proprij corporis optat ouans.
Nam petit exstinctus vt lumine degeret vno,
Alter vt hoc duplicans viuat vtroque carens.
Tunc sortem sapiens humanam risit Apollo,
Inuidiæq; malum rettulit [d] ipse Ioui. d. inde A.

Qui dum prouentis aliorum gaudet iniquis,
Lætior infelix & sua damna cupit.

Statuarius. XXIII.

VEnditor insignẽ referens de marmore Bacchũ,
Expositum pretio fecerat esse Deum.
Nobilis hunc quidam, funesta in sede sepulcri,
Mercari cupiens, compositurus erat.
a. numina N. A. *Alter adoratis vt ferret [a] munera templis,*
Redderet & sacro debita vota loco:
Nunc, ait, ambiguum facies de mercibus omen,
b. agat. P. A. *Cùm spes in pretium munera dispar [b] agit,*
c. mauis P. A. *Et me defunctis seu [c] malis tradere Diuis,*
Siue decus busti, seu velis esse Deum.
d. fati, P. A. *Subdita namque tibi est magni reuerentia [d] facti,*
Atque eadem retines funera nostra manu.
Conuenit hoc illis, quibus est permissa potestas,
e. prodesse P. *An [e] præstare magis, seu nocuisse velint.*

Venator, & Leo. XXIV.

CErtamen longa protractum lite gerebant
Venator quondam nobilis, atque leo.
Hi cùm perpetuum cuperent in iurgia finem,
Edita continuò fortè sepulcra vident.
Illic docta manus flectentem colla leonem
Fecerat in gremio procubuisse viri.
Scilicet affirmans pictura teste superbum
Se fieri: exstinctam nam docet esse feram.
Ille graues oculos ad inania signa retorquens
f. rapido P. A. *Infremit, & [f] rabido pectore verba dedit.*
Irrita te generis subijt fiducia nostri,
Artificem testem si cupis esse manum.

Quòd

a Quòd si nostra nouum caperet sollertia sensum, a. Sed P.
Sculperet ut docili pollice saxa leo:
Tunc hominē adspiceres oppressū murmure magno,
Conderet ut [b] rabidis ultima fata genus. b. rapidis P. A.

Puer, & Fur. XXV.

Flens puer extremam putei consedit ad oram,
Vana superuacuis rictibus ora trahens.
Callidus hunc lacrymis postquam fur vidit oborti,
Quænam tristitiæ sit modò caussa, rogat.
Ille sibi abrupti fingens discrimina funis,
[c] Atque auri queritur desiluisse cadum. c. Auri cōqueritur. P.
Nec mora, sollicitā traxit manus improba [d] mentē, d. vestem P. A.
Exutus putei protinus ima petit.
Paruulus exiguo circumdans pallia collo,
Sentibus [e] immersus delituisse datur. e. in medijs P.
Sed post [f] fallacis suscepta pericula [g] voti f. fallaci A.
Tristior amissa veste resedit humi. g. voto A.
Dicitur his sollers vocem rupisse querelis,
Et gemitu summos sollicitasse Deos.
Perdita, quisquis erit, post [h] hac bene pallia credat, h. hæc A.
Qui putat in liquidis quod natet vrna vadis.
Nemo nimis cupidè sic res desideret vllas,
Ne plus cùm cupiat, perdat & id, quod habet.

Leo, & Capella. XXVI.

Viderat excelsa pascentem rupe capellam,
Cominus esuriens cùm leo ferret iter.
Et prior, heus inquit, prærupitis ardua saxis
Linque, nec hirsutis pascua quære iugis.
Sed cythisi croceum per prata virentia florem,
Et glaucas salices, & thyma grata pete.

Illa gemens, desiste precor fallaciter, inquit,
a.insinuare A. *Securam placidis* [a] *insimulare dolis.*
Vera licet moneas, maiora pericula tollas,
Tu tamen his dictis non facis esse fidem.
Nam quamuis rectis constet sententia verbis,
b. Fortasse Suspensam idest, incertā, dubiā. c. grauidus P.A. d.habes. P. [b] *Suspectam hanc* [c] *rabidus consiliator* [d] *habet.*
Ne citius blandis cuiusquam credito dictis:
Sed si sint fidei, respice quid moneant.

Cornix, & Vrna. XXVII.

Ingentem sitiens cornix adspexerat vrnam,
Quæ minimam fundo continuisset aquam.
Hanc enixa diu planis effundere campis,
Scilicet vt nimiam pelleret inde sitim.
Postquam nulla viam virtus dedit, admouet omnes
Indignata noua calliditate dolos.
Nam breuis immersis accrescens sponte lapillis
Potandi facilem præbuit vnda viam.
Viribus hæc docuit, quàm sit prudentia maior,
Quæ cæptum volucris explicuisset opus.

Rusticus, & Iuuencus. XXVIII.

Vincla recusanti, dedignantique iuuenco
Adspera mordaci subdere colla iugo:
Rusticus obliqua succidens cornua falce,
Credidit insanum defremuisse pecus.
e.nectit P.A. *Cautus & immenso ceruicem* [e] *innectit aratro:*
Namque erat hic cornu promptior, atque pede.
f.verbera P.A. *Scilicet vt longus prohiberet* [f] *vulnera temo,*
Néue ictus faciles vngula sæua daret.
Sed postquam irato detrectans vincula collo,
g. vacua. *Immeritam* [g] *vacuo calce fatigat humum:*

Con-

Continuò euersam pedibus dispergit arenam,
Quam ferus in domini ora sequentis [a] agit.
Tunc sic informi squalentes puluere crines
Discutiens, imo pectore victus ait.
Nimirùm exemplum naturæ deerat iniquæ,
[b] *Qua fieri posses cum ratione nocens.*

a. agat. A.

b. Qua fieri posset P. A.

Satyrus, & Viator. XXIX.

Horrida congestis cùm staret bruma pruinis,
Cunctaq; durato stringeret arua gelu:
Hæsit in aduersa membrorum mole viator:
Perdita nam prohibet semita ferre gradum.
Hunc nemorum custos fertur miseratus in antro
Exceptum Satyrus continuisse suo:
Quem simul adspiciens ruris miratur alumnus,
Vimque homini tantam protinus esse pauet.
Nam, gelidos artus vitæ vt reuocaret in vsum,
Afflatas calido soluerat ore manus.
Sed cùm depulso cœpisset frigore lætus
Hospitis eximia sedulitate frui:
Namque illi agrestem cupiens ostendere vitam,
Siluarum referens optima quæque dabat:
Obtulit, & calido plenum cratera Lyæo,
Laxet vt infusus frigida membra tepor.
Ille vbi feruentem labris contingere testam
Horruit: algenti rursus ab ore [c] tulit.
Obstupuit duplici monstro perterritus hospes,
[d] *Et pulsum siluis longiùs ire iubet.*
Nolo, ait, vt nostris [e] vnquam successerit antris,
Tam diuersa duo qui simul ore [f] ferat.
Qui bene colloquitur coram, sed postea prauè:
Hic erit inuisus, bina quòd ore gerat.

c. suflat P. A.

d. Expulsū P. A.

e. quisquā P.

f. gerat P. ferat ore simul. A.

 Rusti-

Rusticus, & Sus. XXX.

VAstantem segetes, & pinguia culta ruentem
Liquerat abscisa rusticus aure suem,
Vt memor accepti referens monumenta doloris,
Vlterius teneris parceret ille satis.
a. gramine P. Rursus in excepti deprensus [a] crimine campi,
Perdidit indultæ perfidus auris onus.
Nec mora, prædictæ segeti caput intulit horrens,
Pœna sed indignum congeminata facit.
b. Tunc P. A. [b] Tunc domini captum mensis dedit ille superbis,
In varias epulas plurima frusta secans.
Sed cùm consumti dominus cor quæreret apri,
c. cor P. A. Impatiens fertur [c] quod rapuisse cocus:
d. domini P. Rusticus hoc [d] iustam verbo compescuit iram,
Affirmans stultum non habuisse suem.
e. demens P. A. Nam cur membrorum [e] toties in damna redisset,
f. toties P. A. Atque vno [f] demens posset ab hoste capi.
Hæc illos descripta monent, qui sæpius ausi,
Numquam peccatis abstinuere manus.

Mus, & Bos. XXXI.

INgentem fertur mus quondam paruus oberrans
Ausus ab exiguo lædere dente bouem.
Verùm vbi mordaci confecit vulnera rostro,
g. ipse P. Tutus in amfractus conditur [g] inde suos.
Ille licet vasta toruum ceruice minetur,
h. ipse A. esse P. Non tamen iratus, quem petat, [h] ille videt.
i. Hunc P. [i] Tunc indignantem iusto sermone fatigans
Distulit hostiles calliditate minas:
Non quia magna tibi tribuerunt membra parentes,
Viribus effectum constituere tuis.

Disce

Disce tamen breuibus quae sit fiducia [a] monstris,
[b] Et faciat quidquid paruula turba [c] cupit.

a. membris P. A.
b. Et facies P. Vt faciat A. & P. in interstitio.
c. petit. P.

Rusticus, & Hercules. XXXII.

HÆrentem luteo sub gurgite rusticus axem
Liquerat, & nexos ad iuga tarda boues.
Frustra [d] dispositis confidens Numina votis
Ferre suis rebus, cùm resideret, opem.
Cui rector summis Tirynthius infit ab astris:
Nam vocat hunc supplex in sua vota Deum:
Perge laborantes stimulis agitare iuuencos,
Et manibus pigras disce [e] iuuare rotas.
Tunc quoque congressus, maioraque viribus ausus
Fac superos animis conciliare tuis.
Disce tamen pigris non flecti numina votis,
Præsentesque adhibe, cùm facis ipse, Deos.

d. depositis P. A.
e. leuare P.

Anser, & Rusticus. XXXIII.

ANser erat [f] cuidam pretioso germine feta,
Ouaque quæ nidis aurea sæpe [g] daret.
Fixerat hanc volucri legem natura superbæ,
Ne liceat pariter munera ferre duo.
Sed dominus cupidum sperans vanescere votum,
Non tulit exosas in sua lucra moras.
Grande ratus pretium volucris de morte referre,
Qui tam continuo munere diues erat.
Postquam nuda minax egit per viscera ferrum,
Et vacuam solitis fetibus esse videt:
Ingemuit tantæ deceptus crimine fraudis:
Nam pœnam meritis rettulit inde suis.
Sic [h] qui cuncta Deos vno malè tempore poscunt,
Iustius his etiam vota diurna negant.

f. quondam P.
g. dabat. P. A.
h. quicunque P.

 Formica,

a. Tunc P. [a] *Tunc quoque sublimes cùm iam moreretur in auras*
Ingemuit, votis hæc licuisse suis.
Nam dedit exosæ post hæc documenta quieti
Non sine supremo, magna labore peti.
Sic quicumque noua sublatus laude tumescit,
Dat meritò pœnas, dum meliora cupit

Cancri. III.

CVrua retro cedens cùm fert vestigia cancer,
Hispida saxosis terga relisit aquis.
Hunc genitrix facili cupiens præcedere gressu,
Talibus alloquiis præmonuisse datur.
Ne tibi transuerso placeant hæc deuia nate,
b. ne P. A. *Rursus in obliquos* [b] *nec velis ire pedes:*
Sed nisu contenta ferens vestigia recto,
c. pedes P. *Innocuos prono tramite siste* [c] *gradus.*
Cui gnatus, faciam, si me præcesseris, inquit,
Rectaq; monstrantem certior ipse sequar.
Nam stultum nimis est cùm tu prauissima tentes,
Alterius censor vt vitiosa notes.

Boreas, & Phœbus. IV.

IMmitis Boreas, placidusq; ad sidera Phœbus
Iurgia cum magno conseruere Ioue.
Quis prior inceptum peragat, mediumq; per orbem
Carpebat solitum forte viator iter.
Conuenit hanc potius liti præfigere caussam,
d. discutiẽda P.A. *Pallia nudato* [d] *discutienda viro.*
Protinus impulsus ventis circumtonat æther,
e. lateri duplicem P. *Et gelidus nimias depluit imber aquas.*
f. qua P. A. *Ille magis* [e] *duplicem lateri circumdat amictum,*
id est, parte *Turbida summotos* [f] *quatrahit aura sinus:*

Sed

Sed tenues radios paullatim crescere Phœbus
Iusserat, ut nimio surgeret igne iubar,
Donec lassa volens requiescere membra viator
Deposita fessus veste [a] *resedit humi.*
Tunc victor docuit præsentia numina Titan
Nullum præmissis vincere posse minis.

a. resedit P.A.

Asinus pelle Leonis indutus. V.

Metiri se quemque decet, proprijsq; iuuari
Laudibus, alterius nec bona ferre sibi.
Ne detracta grauem faciant miracula risum,
Cœperit insolitis [b] *cùm remeare malis.*
Exuuias asinus Gætuli fortè leonis,
Repperit, & spolijs induit ora nouis,
Aptauitq; suis incongrua tegmina membris,
Et miserum tanto pressit honore caput.
Ast ubi terribilis animo circumstetit horror,
Pigraq; præsumptus venit in ossa vigor:
Mitibus ille feris communia pabula calcans,
[c] *Turbauit* [d] *pauidas per sua* [e] *lustra feras.*
Rusticus hunc magna postquam deprendit ab aure:
Correptum vinclis, verberibusq; domat,
Et simul abstracto denudans corpora tergo
Increpat his miserum vocibus ille pecus.
Forsitan ignotos mutato murmure fallis:
At mihi, [f] *qui quondam, semper asellus eris.*

b. remeare P.A.
c. Turbauit P.
d. pauidas P.A.
e. Lustra feras P.A.
f. qui B.

Rana, & Vulpes. VI.

Edita gurgitibus, olimq; immersa profundo,
Et luteis tantùm semper amica vadis,
Ad superos colles, herbosaq; prata recurrens
Mulcebat miseras turgida rana feras,

a. quod P. A. Callida a quo possit grauibus succurrere morbis,
Et vitam ingenio continuare suo.
Nec se Paeonio iactat cessisse magistro,
Quamuis perpetuos curet in orbe Deos.
Tunc vulpes pecudum ridens astuta quietem,
Verborum vacuam prodidit esse fidem.
Haec dabit aegrotis, inquit, medicamina membris,
Pallida caeruleus cui notat ora color?
Ne sibimet quisquam de rebus inaniter vllis,
Quas nequit, imponat, ista fabella monet.

Canis, & Rusticus. VII.

Haud facile est prauis innatū mentibus, vt se
Muneribus dignas, suppliciòue putent.
Fortè canis quidam nullis latratibus horrens,
Nec patulis primùm rictibus ora trahens,
Mollia sed pauidae summittens verbera caudae,
b. Cōscius P.A. b Conscius audaci vulnera dente dabat.
Hunc dominus, ne quem probitas simulata lateret,
Iusserat in rabido gutture ferre nolam.
c. innexis P.A. Faucibus, c innexis crepitantia subligat aera,
Quae facili motu signa cauenda darent.
d. praemia P.A. Haec tamen ille sibi credebat d praemia ferri;
Et similem turbam despiciebat ouans.
e. Hunc P. e Hunc insultantem senior de plebe superbum
f. Aggreditur, P.A. f Aggreditur, tali singula voce monens.
Infelix, quae tanta rapit dementia sensum,
Munera pro meritis si cupis ista dari?
Non hoc virtutis decus ostentatur in aere:
Nequitiae testem sed geris inde sonum.

Ca-

Camelus, & Iupiter. VIII.

Contentum proprijs sapientem viuere rebus,
Nec cupere alterius, nostra fabella monet,
Indignata cito ne stet fortuna recursu,
Atque eadem minuat, quæ dedit antè, rota.
Corporis immensi fertur pecus isse per auras,
Et [a] magnis precibus sollicitasse Iouem, a. magnum P.A.
Turpe nimis cunctis, irridendumque videri
Insignes geminis cornibus ire boues,
Et solum nulla munitum parte camelum,
Obiectum cunctis, expositumque feris.
Iupiter [b] arridens postquam sperata negauit, b. irridens P.
Insuper & magnæ sustulit auris onus,
Viue minor merito, cui sors non sufficit, inquit,
Et tua perpetuum liuide damna geme.

Viatores, & Vrsa. IX.

Montibus ignotis, curuisq; in vallibus arctum
Cum socio quidam suscipiebat iter,
Securus quodcumque malum fortuna tulisset,
Robore collato posset vterque pati.
Dumq; per inceptum vario sermone feruntur,
In mediam præceps conuenit vrsa viam.
Horum alter facili comprendens robora cursu
In viridi trepidum fronde pependit onus:
Ille trahens nullo iacuit vestigia gressu,
Exanimem fingens, sponte [c] relisit humi. c. relisit P. A.
Continuò prædam cupiens fera sæua cucurrit,
Et miserum curuis vnguibus ante leuat:
[d] [illegible] vbi concreto riguerunt membra timore: d. Ast P.A.
Nam solitus mentis liquerat ossa calor:

Tunc olidum credens, quamuis ieiuna, cadauer
Deserit, & lustris conditur vrsa suis.
Sed cum securi paullatim in verba redissent:
Liberior iusto qui fuit antè fugax,
Dic sodes, quidnam trepido tibi rettulit vrsa?
Nam secreta diu, multaq; verba dedit.
a. multa A. b. dixit, P. [a] Multa quidem monuit: tamen hæc quoq; maxima
Quæ misero semper sunt facienda mihi. ([b] dixit
Ne facilè alterius repetas consortia dixit,
Rursus ab insana ne capiare fera.

Eques caluus. x.

CAluus eques capiti solitus religare capillos,
e. nudo P. A. Atque alias [e] nitido vertice ferre comas,
Ad campum nitidis venit conspectus in armis,
Et facilem frenis flectere cœpit equum.
Huius ab aduerso Boreæ spiramina præstant,
Ridiculum populo conspiciente caput.
Nam mox deiecto nituit frons nuda galero,
Discolor apposita quæ fuit antè coma.
Ille sagax, tantis quòd risus milibus esset,
Distulit admota calliditate iocum.
d. referens positus P. A. Quid mirum [d] positos referens fugisse capillos,
Quem prius æqueuæ deseruere comæ?
Ridiculo cuiquam cùm sis, absoluere temet
Opposita veri cùm ratione stude.

Olla ærea, & lutea. xi.

e. Accipiēs A. [e] Accipiens geminas ripis cedentibus ollas
Insanis pariter flumen agebat aquis.
Sed diuersa duas ars & natura creauit.
Ære prior fusa est: altera ficta luto.

Dispar

Dispar erat [a] *fragili, & solidæ* cis *concordia motus,* a. solidæ, & fragilis P.
Incertumq; vagus amnis habebat iter.
Ne tamen elisam confringeret ærea testam,
Iurabat solitam longius ire viam.
Illa timens ne quid leuibus grauiora nocerent, b. fides A.
Et quia nulla [b] *fide cum meliore* [c] [illegible] c. breui A.
Quamuis securam verbis me feceris, inquit, d. discutiendus P. A.
Non timor ex animo [d] *decutiendus erit.*
Nam, me siue tibi, seu te mihi conferat vnda,
Semper ero ambobus subdita sola malis.
Pauperior caueat sese sociare potenti;
Namque fides illi cum parili melior.

Rusticus, qui thesaurum inuenerat. XII.

RVsticus impresso [e] *molitus vomere terram,* e. mollitur P.
Thesaurum sulcis prosiluisse videt.
Mox indigna animo properante reliquit aratra,
Semina compellens ad meliora boues.
Continuò supplex telluri construit [f] *aras,* f. aram, P. A.
Quæ sibi depositas sponte dedisset opes.
Hunc fortuna nouis gaudentem prouida rebus,
Ammonet indignam se quoque thure dolens.
Nunc inuenta meis non [g] *profers munera templis,* g. prodis P.
Atque alios mauis participare Deos.
Sed cùm subrepto fueris tristissimus auro,
Me primam lacrymis sollicitabis inops.
Non me ridenti, sed tristi cernere vultu,
Fas erit, & vacua sint tibi vota tua.
Vnius accepto peccat graue quisque talento,
Si, quod ab hoc sumpsit, imputat hoc alij.

Tau-

Taurus, & Leo. XIII.

IMmensum taurus fugeret cùm fortè leonem,
Tutaq; desertis quæreret antra vijs:
Speluncam reperit, quam tunc hirsutus habebat,
Cinyphij ductor qui [a] gregis esse solet.
[b] Post ubi summissa meditantem irrumpere fronte
Obuius obliquo terruit ore caper:
Tristis abit, longaque fugax de valle locutus:
Nam timor expulsum iurgia ferre vetat:
N[illegible] te dimissis setosum putide barbis,
Ill[illegible] qui superest, consequiturque, tremo.
Nam si discedat, nosces stultissime, quantum
Discrepet à tauri viribus hircus olens.
Dum cupis illatum tibimet persoluere damnum,
Absque tui damno hocce caueto fore.

a. solet esse gregis A.
b. Ast P. Hunc vir A.

Simia, & Iupiter. XIV.

IVpiter in toto quondam quæsiuerat orbe,
Munera natorum quis meliora daret.
Certatim ad regem currit genus omne ferarum,
Permistumque homini cogitur ire pecus.
Sed nec squamigeri desunt ad iurgia pisces,
Vel quidquid volucrum purior aura vehit.
Inter quos trepidæ ducebant pignora matres,
Iudicio tanti discutienda Dei.
Tunc breuis informem traheret cùm simia natum,
Ipsum etiam in risum compulit ire Iouem.
[c] Hanc tamen ante alias rupit turpissima vocem,
Dum generis crimen sic abolere cupit.
Iupiter hoc norit, maneat victoria si quem,
Iudicio superest omnibus iste meo.

c. Hæc P. A.

Ergo

a Ergo mos homini est, quidquid sibi fecerit ipse, a: Sic mos est hominis A.
Vile licet maneat, comprobat ipse tamen.
Nolo velis rerum quidquam laudare tuarum,
Alterius nisi sint ore probata prius.

Grus, & Pauo. XV.

THreiciam volucrem fertur Iunonius ales
Communi sociam continuisse cibo.
Namque inter varias fuerat discordia formas,
Magnaq; de facili iurgia lite trahunt.
Quòd sibi multimodo fulgerent membra dec[...]
Cæruleam facerent liuida terga gruem.
Et simul erectæ circumdans tegmina caudæ,
Sparserat arcanum rursus in astra iubar.
Illa licet nullo pennarum certet honore,
His tamen insultans vocibus vsa datur.
Quamuis innumerus plumas variauerit ordo,
Mersus humi semper florida terga geris.
Ast ego deformi sublimis in [b] aëre penna, b. aëra P. A.
Proxima sideribus, Numinibusq; feror.
Si quadam virtute nites, ne [c] respue quemquam, c. despice P. A.
Ex alia quadam forsan & [d] ipse nitet. d. ille P. A.

Quercus, & Arundo. XVI.

MOntibus è summis radicibus eruta quercus
Decidit, insani turbine victa noti.
Quam tumidis subter decurrens alueus vndis
Suscipit, & fluuio præcipitante rapit.
e Verùm, vbi diuersis impellitur ardua ripis e. Ast P.
In fragiles calamos, grande resedit onus.
Tunc sic exiguo connectens cespite ramos,
Miratur liquidis quòd stet arundo vadis.

Se quoque tam vasto nec dum consistere trunco,
Ast illam tenui cortice ferre minus.
Stridula mox blando respondit canna susurro,
Seque magis tutam debilitate docet.
Tu rapidos, inquit, ventos, sæuasq; procellas
Despicis, & totis viribus acta ruis:
Ast ego surgentes paullatim demoror Austros,
Et quamuis leuibus prouida cedo Notis.
In tua præruptus offendit robora nimbus:
Motibus aura meis ludificata perit.
H[illegible]os dicta monent magnis obsistere frustra,
Paulatimque truces exsuperare minas.

Tigris, & Venator. XVII.

VEnator iaculis haud irrita vulnera torquens,
Turbabat [a] rapidas per sua lustra feras.
Tunc pauidis audax cupiens succurrere tigris,
Verbere commotas iussit [b] adesse minas.
Ille tamen solito contorquens tela lacerto,
Nunc tibi qualis eram nuntius [c] iste refert.
Et simul [d] emissum transegit [e] vulnera ferrum,
Perstrinxitque citos hasta cruenta pedes.
Molliter affixum traheret cùm saucia telum,
A trepida fertur vulpe retenta diu.
[f] Dic quis ille foret, qui talia vulnera ferret,
Aut vbi nam iaculum delituisset agens.
Illa [g] gemens, fractoq; loqui vix murmure cœpit:
Nam solitas voces ira, dolorq; rapit.
Nulla quidem medio conuenit in aggere forma,
Quæq; oculis olim sit repetenda meis:
Sed cruor, & validis in nos directa lacertis
Ostendunt aliquem tela fuisse virum.

a. pauidas P.A.
b. abesse P.A.
c. ille A.
d. emisso transiecit viscera ferro A
e. viscera P.
f. fort. Quis dic
g. fort. gemit,

Bruta

Bruta licet soleant animalia iure timeri,
Omnibus est illis plus metuendus homo.

Iuuenci, & Leo. XVIII.

QVatuor immensis quondam per prata iuuencis
Fertur amicitiæ tanta fuisse fides,
Vt simul emissos nullus [a] diuelleret error,
Rursus & è pastu turba rediret ouans:
Hos quoque collatis inter se cornibus ingens
Dicitur in siluis pertimuisse leo,
Dum metus oblatam prohibet tentare rapinam,
Et coniuratos horret adire boues.
Sed, quamuis audax, factúque immanior esset,
Tantorum solus viribus impar erat.
Protinus aggreditur prauis insistere verbis,
[b] Collisum cupiens dissociare pecus.
Sed postquam dictis tauros disiunxit acerbis,
Inuasit miserum, diripuitque gregem.
Tunc quidam ex [c] ipsis, vitam seruare quietam
Qui [d] cupit, ex nostra discere morte potest:
Néue citò admotas verbis fallacibus aures
Impleat, aut veterem deserat antè fidem.

a. deuelleret horror P.

b. Collatum P. A. Collectum Brantus.
c. illis. P. A.
d. cupiat, nostra A.

Abies, & Dumus. XIX.

HOrrentes dumos abies pulcerrima risit,
Cùm facerent formæ iurgia magna suæ.
Indignum referens cunctis certamen haberi,
Quos meritis nullus consociaret honor.
Nam mihi deductum surgens in nubila corpus,
Verticis erectas tollit in astra comas:
Puppibus & patulis media cum sede locamur,
In me suspensos explicat aura sinus.

At

a. quia *At tibi deformem [a] quòd dant ſpineta figuram,*
Deſpectum cuncti præteriere viri.
Ille refert: nunc læta quidem bona ſola fateris,
Et noſtris frueris imperioſa malis.
Sed cùm pulcra minax ſuccidit membra ſecuris,
Quàm velles ſpinas tunc habuiſſe meas!
Nemo ſuæ carnis nimium lætetur honore,
Ne vilis factus poſt ſua damna gemat.

Piſcator, & Piſcis. xx.

Piſcator ſolitus prædam ſuſpendere ſeta,
Exigui piſcis vile trahebat onus.
Sed poſtquam ſuperas captum perduxit ad auras,
Atque auido fixum vulnus ab ore tulit:
Parce precor, lacrymis ſupplex ita dixit obortis:
b. Heu, P. *[b] Nam quanta ex noſtro corpore damna feres?*
Nunc me ſaxoſis genitrix fecunda ſub antris
Fudit, & proprijs ludere iuſſit aquis:
Tolle minas, tenerumq; tuis ſine creſcere menſis:
c. rurſus P. A. *Hæc tibi me [c] rurſum litoris ora dabit.*
d paſtus per P. A. *Protinus immenſi [d] depaſtus cærula Ponti,*
e. redibo P. *Pinguior ad calamum ſponte [e] recurro tuum.*
Ille nefas captum referens abſoluere piſcem:
Difficiles queritur caſibus eſſe vices. (prædam,
f. ſtultum P. *Nam [f] miſerum eſt, inquit, præſentem amittere*
Stultius & rurſum vota diurna ſequi.
Incerta pro ſpe non munera certa relinque,
Ne rurſus quæras, fortè nec inuenias.

Ruſticus, & Auis. xxi.

Paruula progeniem terræ mandauerat ales,
Qua ſtabat viridi ceſpite flaua ſeges:

Ru-

Rusticus hanc fragili cupiens decerpere culnio,
Vicinam supplex fortè petebat opem.
Sed vox implumes turbauit credula nidos:
Suaserat [a] *& Laribus continuare fugam.* a. à. P.
Cautior hos remeans prohibet discedere mater:
Nam, quid ab externis perficietur? ait.
Ille iterum caris operam mandauit amicis,
At genitrix rursum tutior inde manet.
Sed postquam [b] *curuas dominum cōprendere falce* b. dominū curuas P. A.
Frugibus & veram sensit adesse manum:
Nunc, ait, ô miseri, dilecta relinquite rura,
Cùm spem de proprijs viribus ille petit.

Inuidus, & Auarus. XXII.

IVpiter ambiguas hominum [c] *prædiscere mentes,* c. Prænoscere P. A.
Ad terras Phœbum misit ab arce poli.
Tunc duo diuersis poscebant munera votis:
Namque alter cupidus, inuidus alter erat.
His sese medium Titan scrutatus vtrumque
Obtulit, & precibus vt peteretur, ait.
Præstandi facilis: nam quæque rogauerit vnus,
Protinus hæc alter congeminata feret.
Sed cui longa ie cur nequeat satiare cupido,
Distulit ad motas in noua damna preces:
Spem sibi confidens alieno crescere voto,
Seque ratus solum munera ferre duo.
Ille vbi captantem socium sua præmia vidit,
Supplicium proprij corporis optat ouans.
Nam petit exstinctus vt lumine degeret vno,
Alter vt hoc duplicans viuat vtroque carens.
Tunc sortem sapiens humanam risit Apollo,
Inuidiæq; malum rettulit [d] *ipse Ioui.* d. inde A.

Qui dum prouentis aliorum gaudet iniquis,
Lætior infelix & sua damna cupit.

Statuarius. XXIII.

VEnditor insignẽ referens de marmore Bacchũ,
Expositum pretio fecerat esse Deum.
Nobilis hunc quidam, funesta in sede sepulcri,
Mercari cupiens, compositurus erat.
a. numina N. A. *Alter adoratis ut ferret [a] munera templis,*
Redderet & sacro debita vota loco:
Nunc, ait, ambiguum facies de mercibus omen,
b. agat. P. A. *Cùm spes in pretium munera dispar [b] agit,*
c. manis P. A. *Et me defunctis seu [c] malis tradere Diuis,*
Siue decus busti, seu velis esse Deum.
d. fati, P. A. *Subdita namque tibi est magni reuerentia [d] facti,*
Atque eadem retines funera nostra manu.
Conuenit hoc illis, quibus est permissa potestas,
e. prodesse P. *An [e] præstare magis, seu nocuisse velint.*

Venator, & Leo. XXIIII.

CErtamen longa protractum lite gerebant
Venator quondam nobilis, atque leo.
Hi cùm perpetuum cuperent in iurgia finem,
Edita continuò fortè sepulcra vident.
Illic docta manus flectentem colla leonem
Fecerat in gremio procubuisse viri.
Scilicet affirmans pictura teste superbum
Se fieri: exstinctam nam docet esse feram.
Ille graues oculos ad inania signa retorquens
f. rapido P. A. *Infremit, & [f] rabido pectore verba dedit.*
Irrita te generis subiit fiducia nostri,
Artificem testem si cupis esse manum.

Quòd

a *Quòd si nostra nouum caperet sollertia sensum,* a. Sed P.
Sculperet ut docili pollice saxa leo:
Tum hominē adspiceres oppressū murmure magno,
Conderet ut b *rabidis ultima fata genus.* b. rapidis P. A.

Puer, & Fur. XXV.

FLens puer extremam putei consedit ad oram,
Vana superuacuis rictibus ora trahens.
Callidus hunc lacrymis postquam fur vidit oborti,
Quænam tristitiæ sit modò caussa, rogat.
Ille sibi abrupti fingens discrimina funis,
c *Atque auri queritur desiluisse cadum.* c. Auri cō-queritur. P.
Nec mora, sollicitā traxit manus improba d *mentē,*
Exutus putei protinus ima petit. d. vestem P. A.
Paruulus exiguo circumdans pallia collo,
Sentibus e *immersus delituisse datur.* e. in medijs P.
Sed post f *fallacis suscepta pericula* g *voti* f. fallaci A.
Tristior amissa veste resedit humi. g. voto A.
Dicitur his sollers vocem rupisse querelis,
Et gemitu summos sollicitasse Deos.
Perdita, quisquis erit, post h *hac bene pallia credat,* h. hæc A.
Qui putat in liquidis quod natet vrna vadis.
Nemo nimis cupidè sic res desideret ullas,
Ne plus cùm cupiat, perdat & id, quod habet.

Leo, & Capella. XXVI.

VIderat excelsa pascentem rupe capellam,
Cominus esuriens cùm leo ferret iter.
Et prior, heus inquit, prærupti ardua saxis
Linque, nec hirsutis pascua quære iugis.
Sed cythisi croceum per prata virentia florem,
Et glaucas salices, & thyma grata pete.

Illa gemens, desiste precor fallaciter, inquit,
a.insinuare A. Securam placidis [a] insimulare dolis.
Vera licet moneas, maiora pericula tollas,
Tu tamen his dictis non facis esse fidem.
Nam quamuis rectis constet sententia verbis,
b. Fortasse Suspensam idest, incertã, dubiã. [b] Suspectam hanc [c] rabidus consiliator [d] habet.
Ne citius blandis cuiusquam credito dictis:
c. grauidus P.A. d.habes. P. Sed si sint fidei, respice quid moneant.

Cornix, & Vrna. XXVII.

Ingentem sitiens cornix adspexerat vrnam,
Quæ minimam fundo continuisset aquam.
Hanc enixa diu planis effundere campis,
Scilicet vt nimiam pelleret inde sitim.
Postquam nulla viam virtus dedit, admouet omnes
Indignata noua calliditate dolos.
Nam breuis immersis accrescens sponte lapillis
Potandi facilem præbuit vnda viam.
Viribus hæc docuit, quàm sit prudentia maior,
Quæ cœptum volucris explicuisset opus.

Rusticus, & Iuuencus. XXVIII.

Vincla recusanti, dedignantique iuuenco
Adspera mordaci subdere colla iugo:
Rusticus obliqua succidens cornua falce,
Credidit insanum defremuisse pecus.
e.nectit P.A. Cautus & immenso ceruicem [e] innectit aratro:
Namque erat hic cornu promptior, atque pede.
f.verbera P.A. Scilicet vt longus prohiberet [f] vulnera temo,
Néue ictus faciles vngula sæua daret.
Sed postquam irato detrectans vincula collo,
g. vacua. Immeritam [g] vacuo calce fatigat humum:

Con-

Continuò euersam pedibus dispergit arenam,
Quam ferus in domini ora sequentis [a] agit.
Tunc sic informi squalentes puluere crines
Discutiens, imo pectore victus ait.
Nimirùm exemplum naturæ deerat iniquæ,
[b] Qua fieri posses cum ratione nocens.

a. agat. A.

b. Quo fieri posset P.A.

Satyrus, & Viator. XXIX.

HOrrida congestis cùm staret bruma pruinis,
Cunctaq; durato stringeret arua gelu:
Hæsit in aduersa membrorum mole viator:
Perdita nam prohibet semita ferre gradum.
Hunc nemorum custos fertur miseratus in antro
Exceptum Satyrus continuisse suo:
Quem simul adspiciens ruris miratur alumnus,
Vimque homini tantam protinus esse pauet.
Nam, gelidos artus vitæ vt reuocaret in vsum,
Afflatas calido soluerat ore manus.
Sed cùm depulso cœpisset frigore lætus
Hospitis eximia sedulitate frui:
Namque illi agrestem cupiens ostendere vitam,
Siluarum referens optima quæque dabat:
Obtulit, & calido plenum cratera Lyæo,
Laxet vt infusus frigida membra tepor.
Ille vbi feruentem labris contingere testam
Horruit: algenti rursus ab ore [c] tulit.
Obstupuit duplici monstro perterritus hospes,
[d] Et pulsum siluis longiùs ire iubet.
Nolo, ait, vt nostris [e] vnquam successerit antris,
Tam diuersa duo qui simul ore [f] ferat.
Qui bene colloquitur coram, sed postea praue:
Hic erit inuisus, bina quòd ore gerat.

c. sufflat P. A.

d. Expulsū P. A.

e. quisquā P.

f. gerat P. ferat ore simul. A.

Rusticus, & Sus. XXX.

VAstantem segetes, & pinguia culta ruentem
Liquerat abscisa rusticus aure suem,
Vt memor accepti referens monumenta doloris,
Vlterius teneris parceret ille satis.
a. graminę P. *Rursus in excepti deprensus* [a] *crimine campi,*
Perdidit indultæ perfidus auris onus.
Nec mora, prædictæ segeti caput intulit horrens,
Pœna sed indignum congeminata facit.
b. Tunc P. A. [b] *Tunc domini captum mensis dedit ille superbis,*
In varias epulas plurima frusta secans.
Sed cùm consumti dominus cor quæreret apri,
c. cor P. A. *Impatiens fertur* [c] *quod rapuisse cocus:*
d. domini P. *Rusticus hoc* [d] *iustam verbo compescuit iram,*
Affirmans stultum non habuisse suem.
e. demens P. A. *Nam cur membrorum* [e] *toties in damna redisset,*
f. toties P. A. *Atque vno* [f] *demens posset ab hoste capi.*
Hæc illos descripta monent, qui sæpius ausi,
Numquam peccatis abstinuere manus.

Mus, & Bos. XXXI.

INgentem fertur mus quondam paruus oberrans
Ausus ab exiguo lædere dente bouem.
Verùm vbi mordaci confecit vulnera rostro,
g. ipse P. *Tutus in amfractus conditur* [g] *inde suos.*
Ille licet vasta toruum ceruice minetur,
h. ipse A. esse P. *Non tamen iratus, quem petat,* [h] *ille videt.*
i. Hunc P. [i] *Tunc indignantem iusto sermone fatigans*
Distulit hostiles calliditate minas:
Non quia magna tibi tribuerunt membra parentes,
Viribus effectum constituere tuis.

Disce

Disce tamen breuibus quæ sit fiducia [a] monstris,
[b] Et faciat quidquid paruula turba [c] cupit.

a. membris P. A. b. Et facies P. Vt faciat A. & P. in interstitio. c. petit. P.

Rusticus, & Hercules. XXXII.

HÆrentem luteo sub gurgite rusticus axem
Liquerat, & nexos ad iuga tarda boues.
Frustra [d] dispositis confidens Numina votis
Ferre suis rebus, cùm resideret, opem.
Cui rector summis Tirynthius insit ab astris:
Nam vocat hunc supplex in sua vota Deum:
Perge laborantes stimulis agitare iuuencos,
Et manibus pigras disce [e] iuuare rotas.
Tunc quoque congressus, maioraque viribus ausus
Fac superos animis conciliare tuis.
Disce tamen pigris non flecti numina votis,
Præsentesque adhibe, cùm facis ipse, Deos.

d. depositis P. A.
e. leuare P.

Anser, & Rusticus. XXXIII.

ANser erat [f] cuidam pretioso germine feta,
Ouaq; quæ nidis aurea sæpe [g] daret.
Fixerat hanc volucri legem natura superbæ,
Ne liceat pariter munera ferre duo.
Sed dominus cupidum sperans vanescere votum,
Non tulit exosas in sua lucra moras.
Grande ratus pretium volucris de morte referre,
Qui tam continuo munere diues erat.
Postquam nuda minax egit per viscera ferrum,
Et vacuam solitis fetibus esse videt:
Ingemuit tantæ deceptus crimine fraudis:
Nam pœnam meritis rettulit inde suis.
Sic [h] qui cuncta Deos vno malè tempore poscunt,
Iustius his etiam vota diurna negant.

f. quondam P.
g. dabat. P. A.
h. quicunque P.

Formica, & Cicada. XXXIV.

a. mala. P. A.
b. ereptos P. A.
c. ipsa casis. P.

QVisquis torpentem passus transire iuuentam,
Nec timuit vitæ prouidus ante [a] suæ:
Confectus senio, postquam grauis adfuit ætas,
Heu frustra alterius sæpe rogauit opem.
Solibus [b] obreptos hiemi formica labores
Distulit, & breuibus condidit [c] antè cauis:
Verùm vbi candentes suscepit terra pruinas,
Aruaque sub gelido delituere gelu,
Pigra [illegible] imis tantos non æquans corpore nimbos,
In proprijs Laribus humida grana legit.
d. Decolor
[d] Discolor hanc precibus supplex alimenta rogabat,
Quæ quondam querulo ruperat arua sono.
Se quoque maturas cùm tunderet area messes,
Cantibus æstiuos explicuisse dies.
Paruula tunc ridens sic est affata cicadam:
Nam vitam pariter continuare solent.
Mi quoniam summo substantia parta labore est,
Frigoribus medijs otia longa traho.
At tibi saltandi nunc vltima tempora restant,
Cantibus est quoniam vita peracta prior.

Simia, & gnati. XXXV.

e. Diuidit P. A.
f. cara P.
g. dilexit. id est eduxit. P. produxit A.
h. Ceperat P. A.
i. sibi A.

FAma est, quod geminũ profundẽs simia partum
[e] Dimidat in varias pignora [f] nata vices.
Namque vnum caro genitrix [g] eduxit amore,
Alterius odijs exsaturata tumet.
[h] Ceperit vt fetam grauior terrere tumultus,
Dissimili gnatos conditione rapit.
Dilectum manibus, [i] vel pectore gestat amico,
Contemtum dorso suscipiente leuat,

Sed

Sed cùm lassatis nequeat consistere plantis,
Oppositum fugiens sponte [a] relinquit onus. a. remittit P.A.
Alter ab hirsuto circumdans brachia collo,
Hæret, & inuita cum genitrice fugit.
Mox quoque dilecti succedit in oscula fratris
Seruatus, vetulis vnicus hæres auis.
Sic multos neglecta iuuant, atque ordine verso
Spes humiles rursus in meliora refert.

Vitulus, & Bos. XXXVI.

PVlcer & intacta vitulus ceruice resultans
Scindentem assiduè viderat arua bouem.
Non pudet, heus, inquit, longæuo vincula collo
Ferre, nec expositis otia nosse iugis:
Cùm mihi subiectas pateat discursus in herbas,
Et nemorum liceat rursus opaca sequi.
At senior, nullam verbis compulsus in iram,
Vertebat solitam vomere fessus humum,
Donec deposito per prata liceret aratro
Molliter herboso procubuisse toro.
Mox vitulum sacris innexum respicit aris
[b] Admotum cultro cominus ire [c] prope. b. Admoto P. c. videt P. pauet. A.
Hanc tibi tristis, ait, dedit indulgentia mortem,
Expertem nostri quæ facit esse iugi.
Proderit ergo graues quamuis perferre labores,
Otia quam tenerum mox peritura pati.
Est hominum sors ista, magis felicibus vt mors
Sit cita, cùm miseros vita diurna regat.

Canis, & Leo. XXXVII.

PInguior exhausto canis occurrisse leoni
Fertur, & [c] insertis verba dedisse iocis. c. inmissis P. insanis A.

Nónne vides duplici tendantur vt ilia tergo,
Luxurietq; toris nobile pectus? ait.
Proximus humanis ducor post otia mensis,
Communem capiens largiùs ore cibum :
Sed, quòd crassa, malũ, circumdat guttura ferrum,
Ne custodita fas sit abire domo.
At tu magna diu moribundus lustra pererras,
Donec se siluis obuia præda ferat.
Perge igitur nostris tua subdere colla catenis,
Dum liceat faciles promeruisse dapes.
Protinus ille grauem gemitu collectus in iram,
Atq; se ferox animi nobile murmur agit.
Vade ait, & meritis nodum ceruicibus insfer,
a. Cōpescantque P.A. [a] *Compensentq; tuam vincula dura famem.*
At mea cum vacuis libertas redditur antris,
Quamuis ieiunus quælibet arua peto.
Has illis epulas potius laudare memento,
Qui libertatem postposuere gulæ.

Piscis fluuiatilis, & marinus.

XXXVIII.

DVlcibus è stagnis fluuio torrente coactus
Æquoreas præceps piscis obibat aquas.
Illic squamigerum despectans improbus agmen
Eximium sese nobilitate refert.
b. sub P. *Non tulit, expulsum patrio [b] de gurgite phoca,*
Verbaque cum salibus asperiora dedit.
Vana laboratis aufer mendacia dictis,
c. queant, P. *Quæque refutari te quoque teste [c] valent.*
Nam quis erit potior populo spectante probabo,
Si pariter captos humida lina trahant.
d. emptor: *Tunc me nobilior magno mercabitur [d] auro :*
Te simul ære breui debile vulgus emet.

Quis-

Quisquis ab externis nuper deuenerit oris,
Non decet indigenis vt velit esse prior.

Miles, & Lituus. XXXIX.

VOuerat attritus quondam per praelia miles
Omnia suppositis ignibus arma dare:
Vel quae victori moriens sibi turba dedisset,
Vel quidquid profugo posset ab hoste capi.
Interea votis sors adfuit, & memor arma
Coeperat accenso singula ferre rogo.
Tunc lituus rauco deflectens murmure cuip.
Immeritum flamis se doret esse prius.
Nulla tuos, inquit, petierunt tela lacertos,
Viribus affirmes quae tamen acta meis.
Sed tantum ventis, & cantibus arma coëgi,
Hoc quoque submisso testor & astra sono.
Ille resultantem flamis crepitantibus addens,
Nunc te maior, ait, poena, dolorque rapit.
Nam licet ipse nihil[a] possis tentare, nec ausus, a. posses P.
Saeuior hoc, alios quod facis ipse malos.

Pardus, & Vulpes. XL.

DIstinctus maculis, & pulcro pectore pardus
Inter consimiles ibat in arua feras.
[b] *Et quod nulla graues variarent terga leones,* b. Sed quia P.
Protinus his miserum credidit esse genus.
Cetera sordenti damnans animalia vultu,
Solus in exemplum nobilitatis erat.
Hunc arguta nouo gaudentem vulpes amictu
Corripit, & vanas approbat esse notas.
Vade, ait, & pictae nimium confide iuuentae,
Dum mihi consilium pulcrius esse[c] queat. c. possit P.

Mire-

Miremurque magis quos munera mentis adornant,
Quàm qui corporeis enituere bonis.

Nimbus, & Testa. XLI.

IMpulsus ventis, & pressa nube coactus,
Ruperat hibernis se grauis imber aquis.
Cumq; per effusas stagnaret turbine terras,
Expositum campus fictile pressit opus.
Mobile namque lutum tepidus prius instruit aër,
Discat vt admoto rectiùs igne coqui.
Tu[illegible]ibus fragilis perquirit nomina testæ.
Immemor illa sui, amphora dicor, ait.
Nunc me docta manus rapiente volumina gyro
Molliter obliquum iussit habere latus.
Hactenus hac, inquit, liceat constare figura:
Nam te subiectam diluet imber aquis.
Et simul accepto violentiùs amne fatiscens,
Pronior in tenues victa cucurrit aquas.
Infelix, quæ magna sibi cognomina sumens
Ausa pharetratis nubibus ista loqui.
Hæc poterunt miseros post hac exempla monere,
a. facta P. *Subdita nobilibus vt sua [a] fata gemant.*

Lupus, & Hædus. XLII.

FOrte lupum melior cursu deluserat hædus,
Proxima vicinis dum petit arua casis.
Inde fugam recto tendens in mœnia cursu,
Inter lanigeros adstitit ille greges.
b. Impiger P. [b] *Impius hunc raptor mediamq; secutus in vrbem,*
Tentat compositis sollicitare dolis.
c. Immeritaque gemens A. *Nónne vides, inquit; cunctis vt victima templis*
[c] *Immerita pecudum morte cruentet humum?*

Quod

Quod nisi securo valeas te reddere campo,
Heu mihi vittata tu quoque fronte cades.
Ille refert. modo, quam metuis, precor, exue curam,
Et tecum viles improbe tolle minas.
Nam [a] sat erit sacrum Diuis fudisse cruorem,
Quàm [b] rapidi fauces exsaturare lupi.
Sic quoties [c] duplici subduntur tristia casu,
Expedit insignem promeruisse necem.

a. fortè satius.
b. rapido fauces exsatiare lupo P.
c. suberit duplici tristitia P.

FINIS.

N. liber Canonicorum Nouiomagensium Collegij Catharinæ.
A. eiusdem collegij alter.
P. Theod. Pulmanni.

RVFI FESTI AVIENI VITA, EX LILII GREGORII GYRALDI DE LATINIS POETIS

Dialogo IIII.

RVFVS Festus Auienus, qui & in antiquis codicibus Abienus dicitur, & in Seruij etiam commentariis. Hic ab aliquibus Hispanus est existimatus: ego certè nihil habeo, quo vobis id affirmare possim. Hic Dionysij Punici de situ orbis ve[...] Græcis Latinos fecit, item Aratea Phænomena: quod vtrumq; opus exstat carmine hexametro expressum. Et præter hæc de oris maritimis librum edidit, carmine trimetro iambico, ad Probum, virum consularem: ad quem etiam C.L. Claudianus scripsit. quo argumẽto ducor, vt Auienum Claudiani, hoc est, Theodosij Imp. & filiorum temporibus floruisse credã: id quod & facilè Hieronymi verbis adstruere possumus, qui quodam suarum epistolarum loco, nuper illum scripsisse dicit: alij Diocletiani Cæsaris, non satis firmo, vt mihi quidẽ videtur, argumento: alij vtrumque inconfessum, parúmue compertum esse volunt. Seruius grammaticus Auienum ait Virgilianas fabulas, & Liuium iambicis versibus descripsisse. Sunt, qui hunc ipsum Auienum esse putent, quem Aurelius Macrobius in Saturnalibus cenis loquentem induxit. Vtcumque, tolerabilis est poëta, & dignus, saltem ob rerum cognitionem, vt aliquando legatur. Sed ne quid à me desideretis, exstat & libellus, ad Theodosium Imp. huius, vt putatur, Auieni, nisi nos fallat inscriptio, in quo plerosque Æsopi apologos elego carmine complexus est: qui an legitimus sit, non multum esse pretium operæ, vt disquiramus, existimo.

INDEX
FABVLARVM.

FINIS.